

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 17g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI
din 24 octombrie 2008 și Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003
privind protecția consumatorilor

CHIȘINĂU

9 februarie 2018

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Aurel BĂIEȘU, *președinte de ședință*,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 2 februarie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 9 februarie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a art.278 alin. (2) din Codul contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 [în redacția anterioară Legii nr.208 din 17 noiembrie 2016] și a textului „*într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării pretenției de către consumator*” din art.18 alin. (2) din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor [în redacția anterioară Legii nr.187 din 22 iulie 2016], ridicată de către avocatul Alexandru Cebanaș, în dosarul nr.5r-315/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, la 2 februarie 2018, de către judecătorul Svetlana Tizu, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. În perioada 14 mai - 1 iunie 2015, Agenția pentru Protecția Consumatorilor, în urma unei petiții recepționate, a efectuat la S.R.L. „Sveatoslav Bondarev” un control, constatând încălcarea art. 18 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor. Drept consecință, prin Decizia din 30 iunie 2015, s-a constatat comiterea contravenției prevăzute de art. 278 alin. (2) din Codul contravențional.

4. La 14 decembrie 2015, împotriva deciziei Agenției pentru Protecția Consumatorilor din 30 iunie 2015 a fost depusă o contestație în instanța de judecată.

5. În cadrul ședinței de judecată din 24 ianuarie 2018, avocatul contravenientului, Alexandru Cebanaș, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor menționate la § 1.

6. Prin încheierea din aceeași dată, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate, suspendarea procesului și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în M.O., 2017, nr.78-84, art. 100) sunt următoarele:

Articolul 278

Încălcarea cerințelor legale privind interesele economice ale consumatorilor

„(1) Încălcarea de către vânzător, prestator a termenului, prevăzut de lege, de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației sau a termenului stabilit prin contract pentru soluționarea reclamației

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Refuzul vânzătorului, prestatorului de a satisface reclamația consumatorului, fără a dovedi vina acestuia printr-o expertiză tehnică, în termen de cel mult 14 zile calendaristice, prevăzut de lege

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

[în redacția anterioară Legii nr.208 din 17 noiembrie 2016]

[...]"

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (republicată: M.O., 2011, nr.176-181, art. 513) sunt următoarele:

Articolul 18

Remedierea, înlocuirea, restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător, reducerea prețului

„(1) Remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, deficiențe care nu sînt imputabile consumatorului, se face necondiționat de către vânzător, prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit prin contract.

(2) Dacă vânzătorul, prestatorul refuză să satisfacă reclamația consumatorului conform prevederilor alin.(1), ei sunt obligați să dovedească vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele apărute la produsul vândut, serviciul prestat prin expertiza tehnică efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legislația, **într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării pretenției de către consumator**. În caz contrar, ei sunt obligați să îndeplinească cerințele prevăzute la alin.(1).

[în redacția anterioară Legii nr.187 din 22 iulie 2016]

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, termenul de 14 zile instituit la art.18 alin. (2) din Legea 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor [în redacția anterioară Legii nr.187 din 22 iulie 2016] este unul extrem de mic pentru a demonstra vinovăția cumpărătorului, prin efectuarea unei expertize a produsului vândut.

11. Drept consecință a nerespectării acestui termen, vânzătorul este obligat la plata despăgubirilor și la restituirea contravalorii bunului sau înlocuirea acestuia, și totodată este sancționat potrivit dispozițiilor articolului 278 alin.(2) din Codul contravențional.

12. În acest sens, autorul excepției susține că sunt neconstituționale prevederile art. 278 alin. (2) din Codul contravențional, care instituie sancțiunea pentru nerespectarea dispozițiilor art.18 alin. (2) din Legea

privind protecția consumatorilor.

13. În final, autorul excepției menționează că prevederile contestate aduc atingere dreptului la apărare, precum și principiului egalității, fiind contrare articolelor 16, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului contravențional și a Legii privind protecția consumatorilor, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Alexandru Cebanaș, în dosarul nr.5r-315/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinenta prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

18. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie:

- textul „*într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării pretenției de către consumator*” din art.18 alin. (2) din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor [în redacția anterioară Legii nr.187 din 22 iulie 2016];

- dispozițiile art.278 alineatul (2) din Codul contravențional [în redacția anterioară Legii nr.208 din 17 noiembrie 2016].

19. Curtea observă că autorul excepției consideră că prevederile contestate sunt contrare articolelor 16, 26 și 54 din Constituție.

20. Curtea menționează că, potrivit prevederilor contestate, vânzătorul este obligat să dovedească vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele produsului vândut sau ale serviciului prestat prin efectuarea unei expertize tehnice într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice. În același timp, refuzul vânzătorului, prestatorului de a satisface reclamația consumatorului, fără a dovedi vina acestuia printr-o expertiză tehnică, în termen de cel mult 14 zile calendaristice, constituie contravenție.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată lipsa unei legături de cauzalitate între prevederile contestate și normele constituționale invocate.

22. În acest sens, cu referire la pretinsa încălcare a articolului 16 din Constituție, Curtea menționează că, în jurisprudența sa, în mod constant a statuat că violarea principiului egalității are loc atunci când se aplică un tratament diferențiat în cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, sau când există o disproporție între scopul urmărit și

mijloacele folosite. Or, examinând prevederile contestate, Curtea constată că acestea nu se aplică în mod diferit pentru situații identice.

23. În ceea ce privește încălcarea prevederilor articolului 26 din Constituție, Curtea menționează că prevederile legale ce fac obiectul excepției de neconstituționalitate nu instituie pentru persoană interdicția de a se apăra într-un proces și de a beneficia de toate garanțiile procesuale privind exercitarea dreptului la apărare.

24. Referitor la pretinsa încălcare a prevederilor constituționale cuprinse la articolul 54, Curtea relevă că acestea nu au o semnificație autonomă și urmează a fi aplicate în combinație cu normele constituționale care garantează un drept fundamental.

25. În același timp, Curtea reține că la aplicarea prevederilor contestate instanța de judecată urmează să țină cont inclusiv de prevederile legale care reglementează modul și procedura de efectuare a expertizelor.

26. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolului 26 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate:

- a articolului 278 alineatul (2) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 [în redacția anterioară Legii nr.208 din 17 noiembrie 2016];

- a textului „*într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării pretenției de către consumator*” din articolul 18 alineatul (2) din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor [în redacția anterioară Legii nr. 187 din 22 iulie 2016], ridicată de către avocatul Alexandru Cebanaș, în dosarul nr.5r-315/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Aurel BĂIEȘU

Chișinău, 9 februarie 2018

DCC nr. 17

Dosarul nr. 17g/2018